IL-KONVERŻJONI FIL-BIBBJA

Fr. Charles Buttigieg

"Ikollok ħniena minni o Alla fi tjubitek; fil-kobor tal-ħniena tiegħek ħassar ħtijieti" (Salm 50:3)

Il-kelma 'konverżjoni'

Ġesù beda l-missjoni tiegħu b'sejħa għall-konverżjoni: "Indmu u emmnu fil-Bxara t-Tajba" (Mk 1:15). Il-kelma Lhudija għal 'konverżjoni' hija 'xuv', li tfisser 'terġa' lura', 'iddur', iddur lejn l-oriġini, mela ddur lejn Alla. Il-kelma Griega 'metanoia' hi iktar profonda u tfisser 'bidla fil-ħsieb' (meta - bidla, noeo - ħsieb) bidla fil-mentalità, bidla fil-moħħ, bidla fir-ruħ. Fl-Atti tal-Appostli 9:35; 11:21; 15:3 għandna kelma Griega oħra, 'epistropho' li tfisser bidla fil-kondotta tal-ħajja: "In-nies kollha li kienu joqogħdu f'Lidda u f'Saron rawh u daru

(epestrepsan) lejn il-Mulej" (9:35). Il-konverżjoni hija fuq kollox sejħa sabiex dejjem nimmaturaw fil-fidi u niġġeddu fi Kristu.

Interessanti wkoll li nsemmu r-rabta tan-numru erbgħin fil-Bibbja mal-konverżjoni. In-numru erbgħin huwa dejjem marbut ma' żmien ta' rikonċiljazzjoni tant mixtieqa. Għandna l-erbgħin jum u l-erbgħin lejl tad-dulluvju f'Ġen 7:11; l-erbgħin sena tal-poplu jiġġerra fid-deżert qabel ma daħal fl-Art Imwiegħda f'Num 14:34; l-erbgħin jum għall-konverżjoni ta' Ninwe f'Ġona 3:4; l-erbgħin jum ta' Ġesù fid-deżert qabel ma beda l-ministeru pubbliku tiegħu f'Mt 4:2.

Il-Bibbja li hija l-istorja tas-salvazzjoni hija mmarkata mela mis-sejħa għall-konverżjoni tal-bniedem lejn Alla.

Il-Konverżjoni fl-Antik Testment

1. L-Indiema u l-Penitenza

Għedna li l-konverżjoni timplika bidla fil-ħsieb u ddur lejn Alla. Dan il-proċess jidher fil-Bibbja permezz tal-indiema u l-penitenza. L-indiema hija meta l-bniedem jagħraf u jammetti l-iżball li jkun għamel, jiddiżappruvah, jisgħobbiħ, jiddeċiedi li jħalli d-dnub u jibda ħajja ġdida. Il-penitenza li għandha tesprimi din l-indiema sinċiera sservi sabiex il-bniedem ipatti għal dnubietu u jimmatura iktar fir-ritorn tiegħu lejn Alla.

Fil-Bibbja nsibu sens qawwi ta' ndiema, pereżempju l-indiema individwali tas-sultan David li dineb

gravament u ġie mċanfar mill-profeta Natan, espressa fis-salmi tiegħu fosthom dak 50 (Il-Miserere): "Ikollok ħniena minni o Alla fi tjubitek; fil-kobor tal-ħniena tiegħek ħassar ħtijieti" (v.3). Insibu wkoll indiema komunitarja u ndiema nazzjonali.

Il-profeti kellhom proprju din il-missjoni li jsejħu lill-poplu għall-indiema, għal dik vera u sinċiera. Il-profeta Osea (fit-VIII seklu Q.K.) jikteb: "Jiena tjieba rrid, mhux sagrifiċċju, li tagħrfu lil Alla rrid u mhux vittmi maħruqa" (Os 6:6). F'Ġeremija, qabel l-eżilju fis-VI seklu Q.K. nsibu: "Jekk intom tbiddlu għall-aħjar imġibitkom u għemilkom, jekk tagħmlu l-ħaqq bejn wieħed u għajru, jekk ma tgħakksux il-barrani, l-iltim u l-armla, u demm bla ħtija ma xxerdux f'dan il-post u wara allat oħra ma tmorrux b'deni tagħkom, inħallikom tgħammru f'dan il-post, fl-art li tajt lil missirijietkom minn dejjem għal dejjem" (Ġer 7:5-7).

Il-profeta Eżekjel fl-eżilju, jikteb: "Imma jekk il-midneb jerġa' lura mid-dnub li jkun għamel u jagħmel is-sewwa u l-ġustizzja, hu jsalva ruħu" (Eżek 18:28). Fit-tielet Isaija wara l-eżilju nsibu: "Jaqaw mhuwiex dan is-sawm li jiena rrid, jiġifieri, li tħoll l-irbit tal-ħażen, u tqaċċat ix-xkiel tal-madmad, li tibgħat ħielsa l-maħqurin u tkisser kull madmad?" (Is 58:6).

Il-profeta Ġona (fil-V seklu Q.K.) li jkun mibgħut minn Alla biex isejjaħ għall-indiema u għall-konverżjoni tal-poplu ta' Ninwe (illum il-belt ta' Mosul fl-Iraq). Il-profeta Ġoel fis-sena

400 Q.K. b'qawwa kbira nieda jum il-Mulej u stieden għall-konverżjoni vera: "Ċarrtu qlubkom u mhux ilbieskom" (Ġoel 2:13).

2. Liturġiji penitenzjali

Fil-ktieb tal-Levitiku nsibu diversi sagrifiċċji bħala sinjal ta' ndiema; insibu s-sagrifiċċji tal-ħruq 'l-olakawst' (kap 1) fejn il-vittma kienet tinħaraq kollha kemm hi lil Alla u d-duħħan tal-vittma kien jogħla 'olah' lejn is-sema. L-iskop ta' dan kien qima lil Alla, talba għal xi grazzja u sinjal ta' ndiema u tpattija għad-dnubiet. Insibu s-sagrifiċċji tas-sliem u ta' devozzjoni, 'żebaħ xelamin' (kap 3) bħala ħbiberija bejn Alla u l-bniedem. Insibu wkoll is-sagrifiċċju tal-purifikazzjoni, 'hattah' (kap 4) biex proprju jpatti għall-ħtija li wieħed ikun għamel u b'hekk jitnaddaf mit-tniġġis tiegħu. Il-vittma kienet biċċa tinħaraq fuq l-artal, biċċa tingħata lill-qassis u l-bqija kienet tinħaraq 'il barra mill-komunità. Insibu wkoll sagrifiċċji oħra ta' riparazzjoni minħabba nuqqasijiet lejn il-qassisin u s-santwarju.

Matul iż-żmien insibu diversi liturġiji penitenzjali bħala penitenzi komunitarji tassew żviluppati pereżempju f'Neħemija kap 9, fejn insibu lil ulied Iżrael lebsin l-ixkejjer u bit-trab fuq rashom [1], samu, qraw mill-ktieb tal-liġi tal-Mulej, stqarrew dnubiethom, talbu għall-maħfra u taw qima lil Alla. Eżempji oħra huma f'Is 63:15-19 (dan l-kap inkiteb wara l-eżilju u huwa talba għall-ħniena u l-maħfra); Baruk 1:15-3 (is-segretarju ta' Ġeremija fejn fil-bidu tal-ktieb tiegħu hemm it-talba tal-poplu niedem) u Danjel 9:3-19 (li hija s-supplika tal-istess profeta fit-III seklu Q.K.). Minn dan kollu mela naraw, li l-poplu li jrid idur lejn Alla,

kien isum, jilbes l-ixkejjer, iqiegħed l-irmied fuq rasu, joffri sagrifiċċji għall-maħfra, jitlob bil-biki u jgħanni għana ta' niket.

3. Salmi penitenzjali

Għandna wkoll is-salmi penitenzjali sew individwali u sew kollettivi, li huma s-salmi 6; 32; 38; 50; 102; 130 u 143. Is-salm 130 (De profundis): "minn qiegħ l-art insejjaħlek, Mulej: isma Sidi l-leħen tiegħi!"(v.1-2) kien jitkanta mill-pellegrini lejn Ġerusalemm b'qalb niedma qabel il-liturġija u s-sagrifiċċju tal-maħfra.

4. Jum il-Maħfra

Il-verb fil-Lhudi għal 'maħfra' huwa 'kafar' li jfisser li 'tgħatti', 'tostor', 'taħbi', jista' jfisser ukoll 'timsaħ' kif ukoll 'tirrikonċilja' u 'tifdi'. Infatti il-'kofer' kien il-prezz tal-fidwa ta' persuna mill-jasar. Il-verb Malti 'ħafer' għandu konnessjoni ma' dan il-verb Lhudi. Il-kaph, 'k' Lhudija li tippronunzja eżattament bħall-'ħ' qawwija tal-Malti u l-'pe' Lhudija li tinħass 'f' meta tkun singola u 'p' meta rdoppjata; għalhekk fil-Lhudi għandna 'yom kippur', 'jum il-maħfra' u n-nom 'kapporeth', l-għatu, dik iċ-ċangatura tad-deheb li sservi ta' għatu għal fuq l-arka tal-patt.

Il-poplu Lhudi kien obbligat mill-Mulej li n-nazzjon kollu ta' Iżrael darba fis-sena jniedi jum ta' penitenza nazzjonali u ta' tpattija kif naraw f'Lev. 16, jum l-espjazzjoni jew il-purifikazzjoni tal-poplu,

'Yom Kippur'[2] li taħbat fl-10 tax-xahar ta' Tixri (Settembru-Ottubru) u fejn il-Qassis il-Kbir liebes l-ilbiesi speċjali tal-penitenza kien jidħol darba fis-sena fil-post il-qaddis (fis-Sanctum Sanctorum) fejn kien hemm l-arka, it-tron ta' Alla. Il-Qassis il-Kbir kien ipatti għal dnubietu kif ukoll għall-ħtijiet tal-poplu. Huwa diġà minn ġimgħa qabel kien jinqata'

waħdu min-nies u jagħmel penitenza qabel ma jidher quddiem il-Mulej. Il-poplu sa minn ġurnata qabel, kien jibda s-sawma li fiha la kien jiekol u anqas jixrob. Kien jilbes ilbies abjad b'sinjal ta' viżtu, uħud jilbsu lbies li jniggeż jew isawtu lilhom infushom, kienu jpoġġu anke l-irmied fuq ir-ras u l-irġiel ma jqaxxrux il-leħja.

Kien imbagħad f'dan il-jum ta' penitenza nazzjonali li l-poplu kien jingabar fil-bitħa l-kbira tat-tempju, u jinqraw is-siltiet mill-kotba mqaddsa. Ix-xjuħ tal-poplu kienu jippreżentaw żewġ bdabad. Bix-xorti kien jintgħażel dak li jkun ta' Alla u dan jinqatel għas-sagrifiċċju u d-demm tiegħu kien jingabar fi bwieqi biex jittraxxax parti minnu fil-post il-qaddis, fuq l-għatu tal-arka, il-propiżjatorju (il-maqgħad, is-siġġu tal-ħniena ta' Alla) il-'hilasterion'. Hawnhekk biss u f'dan il-jum biss, il-Qassis il-Kbir jippronunzja l-isem sagru ta' Alla, 'Jahweh'. Imbagħad joħroġ bil-bqija tad-demm u jroxxu fuq il-poplu niedem minn ħtijietu kollha, sabiex ifakkar fid-demm tal-ħaruf maqtul u mraxxax fuq il-blajjet tal-bibien tagħhom fl-Eġittu li kien ħelishom mill-mewt.

Il-bodbod l-ieħor 'l-għażażel' wara li l-qassis ikun stqarr l-ħtijiet tiegħu u tal-poplu fuqu, kienu jitilquh fid-deżert iġorr fuqu d-dnubiet tal-poplu biex jiltaqa' mal-ispirtu ħażin tad-deżert, 'Għażażel'.

Il-Konverżjoni fit-Testment il-Ġdid

Fil-Ġ.T. naraw lil Ġwanni l-Battista jistieden lin-nies u

jgħajjat bħal iljun: "Indmu, għax is-Saltna tas-smewwiet waslet" (Mt 3:2), espressa fil-magħmudija ta' ndiema għall-maħfra tad-dnubiet li hu kien jagħmel fix-Xmara Ġordan.

Il-bidu tal-ministeru ta' Ġesù wara erbgħin jum ta' irtir fid-deżert proprju jibda b'din l-istedina: "Iż-żmien huwa mitmum, u s-Saltna ta' Alla waslet: indmu u emmnu fil-Bxara t-tajba" (Mk 1:15). Kristu li qabel xi miraklu, kien jitlob att ta' konverżjoni u ta' fidi: "il-fidi tiegħek fejqitek" (Mk 10:52). U fuq kollox it-tagħlim tiegħu, kien kontinwament stedina għall-indiema u l-maħfra kif naraw fil-parabboli tal-maħfra ta' Alla, per eċċellenza dik tal-Iben il-Ħali fejn għandna dik ix-xena kommoventi tat-tgħanniqa tal-missier ma' ibnu li kien 'mejjet' fid-dnub.

San Pawl ifisser din il-bidla, bil-kunċetti tal-bniedem il-qadim "imħassar bix-xewqat tal-pjaċiri qarrieqa" u l-bniedem il-ġdid "maħluq" skont Alla. Din hija l-ħajja ġdida fi Kristu: "Għandkom twarrbu l-ħajja tagħkom ta' qabel u tinżgħu l-bniedem il-qadim, imħassar bix-xewqat tal-pjaċiri qarrieqa u tilbsu l-bniedem il-ġdid, maħluq skont Alla, fil-ġustizzja u l-qdusija ġejja mill-verità" (Ef. 4:22-24).

Il-predikazzjoni ta' San Pietru fl-Atti ta' l-Appostli hija wkoll stedina għall-indiema: "Indmu u jitgħammed kull wieħed minnkom fl-isem ta' Ġesù għall-maħfra tad-dnubiet" (Atti 2:39.)

L-Ittra lil-Lhud turi lil Kristu li hu l-Qassis il-Kbir li xerred demmu għalina u daħal fis-santwarju tas-sema biex jidħol għalina. Kristu li hu nnifsu jsir il-'hilasterion' il-ġdid, l-għuda tas-salib, l-għuda tal-ħniena ta' Alla sabiex permezz tad-demm tiegħu jsalvaw il-bnedmin kollha (ara Lhud 8:1-6).

Anke fl-Apokalissi l-aħħar ktieb fil-Bibbja, San Ġwann jistieden lill-Knisja ta' Efesu għall-penitenza u għall-indiema. "Mela issa, ġib quddiem għajnejk fiex waqajt; indem u erġa' aqbad l-opri tiegħek tal-bidu" (Apok 2:5).

Konklużjoni

Tajna ħarsa mela fil-qosor lejn il-mixja tal-konverżjoni tal-bniedem lejn Alla fil-Bibbja. Ejjew aħna lkoll mgħammdin fi Kristu nwettqu l-missjoni tagħna li nikkonvertu kuljum u li ngħinu lill-oħrajn sabiex iqumu tassew mid-dlam tad-dnub tagħhom għall-glorja tal-qawmien ta' Kristu.

Biblijografija

Beauchamp, P., *I profeti d'Israele o il dramma di un'alleanza*, Cinisello Balsamo 1988.
Biedermann, H., *Dictionary of Symbolism*, New York 1992.
Garbini G., *Note di lessicografia ebraica*, Brescia 1998.
Küng, H., *Ebraismo. Passato, presente, futuro,* Milano 1999.
Lurker, M., *Wörterbuch biblischer Bilder und Symbole,* Munich 1987.
Meynet, R., *Morto e Risorto secondo le Scritture,* Bologna 2002.

1 Fil-kultura Griega u dik Feniċja l-irmied hu simbolu ta' qawmien mill-gdid.
2 Bil-Grieg 'hemera eksilasmou' u bil-Latin 'dies propitiationis' u fit-Talmud insibu 'jom som', 'jum is-sawm' bħalma hu msejjaħ fl-Atti 27:9.